

Scaphyglottis bifida of: de volharding

Tekst en foto's: Jan den Held

Een van mijn dierbaarste planten is een exemplaar van *Scaphyglottis bifida*. Ik geef toe, het is geen grote schoonheid of spectaculaire soort. Maar hij heeft een paar eigenschappen die hem toch bijzonder maken. De plant kwam zesentwintig jaar geleden in mijn bezit als een kleine naamloze zaailing uit Costa Rica, uit een nevelwoud op ongeveer 1600 m hoogte. Na een jaar of vijf bloeide hij voor het eerst en kon ik hem op naam brengen.

Sterke punten

Pas na een jaar of vijftien – ik had inmiddels een echte kas – begon hij grotere bulben te vormen en bloeide elk jaar. De bloemen vertonen een subtiel kleurspel van groen, bruinpaars en beige – of zijn, zoals sommigen zou-

den zeggen, nogal saai. Dat wordt echter meer dan goedge maakt door de heerlijke kruidige geur, kaneelachtig en zoet. Dat is zijn eerste sterke punt.

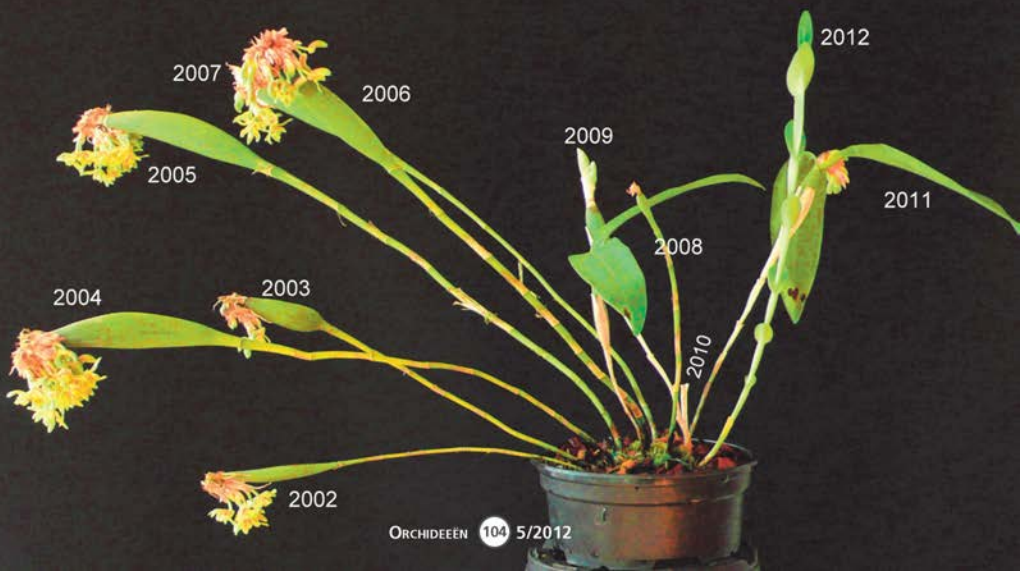
De tweede bijzonderheid is de vorm

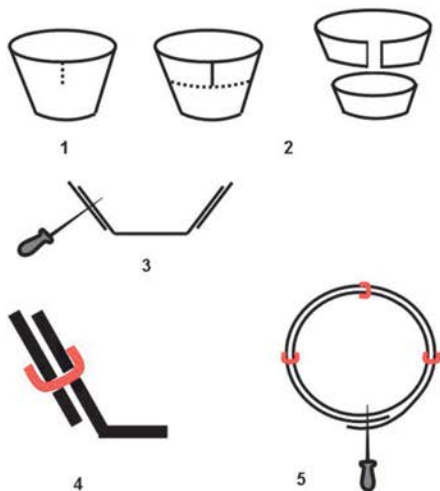
van de scheuten. Deze kunnen meer dan 40 cm hoog worden. De onderste en middelste leden vormen een dunne steel, maar het bovenste lid groeit tijdens de rijping uit tot een echte pseudobulb van 1-2,5 cm dik en 5-13

Scaphyglottis bifida, de bruine scheden bovenop de bulbe zijn de uitgebloeide bloemen van vorige jaren

Scaphyglottis bifida, met bulben daterend uit de periode 2002-2102

Hoe maak je een ondiepe pot uit een diepe pot

cm lang. Een bulb op een steel dus. Het meest bijzondere kenmerk van deze plant kwam echter pas aan het licht na vele jaren geduldig kweken. Het blijkt namelijk dat de bulbën ongelofelijk lang bloemen blijven produceren. De oudste bulbën van de plant in mijn kas dateren van 2002 (zie foto) en bloeien nog steeds eenmaal per jaar. Eén bulb kan dus in de loop der jaren zo'n 100 tot 200 bloemen voortbrengen. Overigens blijven de bloemen ook nog eens vrij lang goed, ongeveer drie tot vier weken.

Cultuur

De soort is betrekkelijk gemakkelijk te kweken: koel tot gematigd en in halfschaduw. In de rustperiode wel wat minder water maar niet geheel laten uitdrogen. En de plant dus nooit delen! De nieuwe scheut is 's zomers gevoelig voor droogte of verbranding en 's winters voor kou en vocht (zie 2008, 2009 en 2010 op de foto). Uit deze foto blijkt ook nog iets anders, namelijk dat ik moeite heb met het geven van voldoende, maar vooral niet teveel water. Door de jaren heen heb ik tevergeefs geprobeerd dit gedrag te veranderen. Uiteindelijk besloot ik om in plaats van mijn gedrag dan maar mijn potten te veranderen. Ik zet nu dus veel van mijn planten in ondiepe potten of schotels.

Ondiepe potten

Een praktisch probleem is dat zulke ondiepe potten van de juiste maat maar zelden in de handel zijn. Gelukkig is daar een goede oplossing voor:

maak ze zelf! Dit gaat als volgt.

1 Neem een plastic pot van de gewenste diameter; liefst van zo dun mogelijk plastic, dat werkt het makkelijkst. Met een stevige schaar de pot verticaal inknippen tot de gewenste diepte (de verstevigde bovenrand eerst eventueel met een snoeischaar of kniptang doorsnijden).

2 Dan de pot horizontaal, evenwijdig aan de bovenrand doorknippen.

3 Het onderste stuk is nu te slap om zelfstandig te gebruiken, dus moet de bovenrand er voor de stevigheid weer worden opgezet. Dit doe je door met een scherpe priem een gaatje te boren door zowel bovenrand als onderstuk. Is de bovenrand te hoog, knip er dan nog een reep af aan de onderkant.

4 Knip een stukje van 1,5 cm lengte van geplastificeerd ijzerdraad (dun en soepel draad gebruiken, anders kun je het niet goed buigen), steek dit door beide gaten en buig het zowel binnen als buiten de pot plat tegen het plastic.

5 Doe dit op drie of vier plaatsen rond de pot, als laatste op de plek waar de beide einden van de bovenrand elkaar overlappen (deze overlapping is ook van belang voor de stevigheid). ▶

Scaphyglottis bifida, fotograaf R.A. Gonzalez, courtesy of Epidendra, the global orchid information network, by Lankester Botanical Garden, University of Costa Rica

